

VA-verksamhet särredovisning 2016

Förvaltningsberättelse

Bakgrund

I lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) skärptes kraven på den ekonomiska redovisningen för VA-verksamheten. Lagen trädde ikraft första januari 2007 vilket innebar att redovisningen från och med 2007 ska utformas enligt de nya kraven. 50§ reglerar vad särredovisningen ska innehålla.

De skärpta kraven kom till för att tillgodose behovet av information som krävs för att kontrollera om de avgifter som tas ut är korrekta. De avgifter som tas ut av VA-kollektivet ska följa kommunallagens självkostnadsbegrepp. Det är tillåtet att skjuta till pengar till VA-verksamheten men det är inte tillåtet att VA-verksamheten bidrar till att finansiera annan verksamhet.

Kravet på redovisningen är att det ska finnas en balans- och resultaträkning för VA-verksamheten, inget krav på fullständig årsredovisning enligt årsredovisningslagen. Det är dock ett krav att huvudmannen ska kunna upplysa om hur fördelningen av kostnader som varit gemensamma med andra verksamheter har gjorts.

Utformning av redovisningen

Kommunens redovisning följer den praxis som finns. I vissa fall görs schablonberäkningar för att fördela övergripande kostnader.

Resultat 2016

VA-verksamheten gjorde under året 2016 ett resultat på 212 tkr, resultatet regleras mot en resultatutjämningsfond. Vid utgången av 2016 uppgick saldot i resultatutjämningsfonden till 10 759 tkr, vilket innebär en skuld till VA-kollektivet.

Egenkontrollprogram och andra styrdokument uppdateras ständigt inom VA-verksamheten och kontinuerlig optimering av de olika processerna sker ständigt i verksamheten. Planering sker efter upprättade flerårsplaner för investeringar och periodiskt underhåll för VA-Avdelningen. Vidare arbetas det med VA-saneringsplanen för ledningsnätet.

På VA-sidan har det som vanligt uppstått en del akuta vattenläckor. Personalen har även sökt efter läckage med särskild läcksökningsutrustning och hittat en del dolda läckor som sedan kunnat åtgärdas. Saneringen av VA-ledningar påbörjades så fort tjälen gick ur backen och arbetet har fortgått under hela året.

Efter ett strömavbrott torsdagen den 16 juni brast den 120 millimeter breda överföringsledningen för dricksvatten mellan Hallsberg och Östansjö. Läckaget lokaliserades till ett område alldeles i anslutning till stambanan. Vattentornet i Östansjö höll på att tömmas och trycket i samhällets ledningsnät försvann delvis. På grund av risk för bakteriespridning gick en rekommendation ut via kommunens hemsida och radio om att vattnet skulle kokas innan förtäring. Meddelandet spreds även med hjälp av SMS till boende och genom uppringning till fasta telefoner i området. Dricksvatten kördes ut i tankar. Läckan reparerades på kvällen och lördagen den 18 juni visade tagna vattenprov att vattnet var godkänt och inte längre behövde kokas. Meddelande om detta gick ut genom samma kanaler som tidigare meddelanden.

I Sköllersta har under hösten 120 meter ny dricksvattenledning lagts. Detta då det upptäcktes att en

Hallsbergs kommun
212000-1926

stor del av Sköllersta "matas" via enbart en ledning och rundmatning ej är möjlig. Genom att lägga denna ledning ökade leveranssäkerheten avsevärt och det blir lättare att utföra planerade och oplanerade åtgärder på dricksvattennätet.

Den 19 oktober inträffade en ny dricksvattenläcka på ledningen mellan Hallsberg och Östansjö, men denna gång på ett avstick mot industriområdet där bland annat Ahlsell är beläget. Läckan var kraftig och Hallsbergs vattentorn riskerade att tömmas, men VA-personal var snabbt på plats och kunde stänga ventiler som isolerade den skadade rörbiten som var av samma material som den som brustit den 16 juni. De industrier som blev utan vatten samt en privat bostad fick koka sitt dricksvatten under ett par dygn tills godkända prover på dricksvattnet rapporterats. Tekniska chefen har på grund av detta startat en utredning som analyserar möjligheterna att ersätta befintlig ledning mellan Hallsbergs vattentorn och Östansjö. Visionen är att gå längre norrut och på det viset inte störa järnvägen. I projektet tittar man även på en möjlighet att dra ledningen vidare till Vretstorp för att på det viset se om det är möjligt att lägga ner Vretstorps vattenverk, då det idag har vissa tekniska problem.

Vi förnyade 735 meter gamla vattenledningar och vi bytte 190 meter avloppsledningar. Vi fick också tolv nya vattenabonnenter och två nya avloppsabonnenter. Puttlabäcken rensades från 1720 kbm slam.

Under perioden har avlopps- och vattenverk gått bra och inga större driftstörningar noterats. Hallsbergs, Hjortkvarns samt Vretstorps avloppsreningsverk har fått nya styrsystem, PLC (Programmable Logic Controller), samt ny kommunikation, vilket var ett omfattande arbete, elektriskt.

Totalt finns 18 fasta uppkopplingar kvar i kommunen mellan olika VA-objekt. Dessa byts nu ut till modernare lösningar och på minst nio anläggningar måste styrsystemet bytas samtidigt. Detta är ett krav då underhållet av de fasta uppkopplingarna (kopparledningar) inte utförts av leverantör, de är mycket dyra i drift samt fungerar inte i IT-avdelningens nya serverpark. Arbetet beräknas vara helt klart under våren 2017.

Under hösten har två avloppstopp ägt rum mellan avloppspumpstation Knölan och Vretstorp avloppsreningsverk. Vid undersökning påträffades stora stenar som troligtvis släppts ned i avloppssystemet via brunnslock. Ingen abonnent blev påverkad av detta.

Andra väsentliga händelser inom VA är att i princip all schemalagd service av utrustning var genomförd redan under det första halvåret, men planerat underhåll och investeringar ligger något efter i planeringen. Detta beror delvis på att ramavtal saknas inom områden som konsulttjänster, bygg och VVS. Detta avses att åtgärdas under 2017.

Samtliga avlopps- och dricksvattenverk har av extern besiktningsman kontrollerats vad gäller byggnadernas elsystem. Vid Pålsboda avloppsreningsverk är bedömningen att ställverket bör bytas ut. Det är ett omfattande arbete som kommer att kräva god planering och innebära en del driftstörningar som kan vara negativa för reningsprocessen.

Även Svenskt skadedjursskydd AB har gjort inspektioner på vattenverken i Vretstorp och Hjortkvarn och båda anläggningarna klarade sig utan anmärkning.

Vid Hallsbergs avloppsreningsverk har systemgranskning skett av biogassystemet och det har lett till att en extern gasexpertis skall kartlägga de problem som finns vid anläggningen.

Vid samtliga avloppsreningsverk har det gjorts riskinventeringar som sammanställts och sänts till tillsynsmyndigheterna.

Under december månad har periodisk besiktning ägt rum vid Hjortkvarns, Pålsbodas och Vretstorps avloppsreningsverk utan större anmärkningar. Besiktningen har genomförts av extern

Hallsbergs kommun
212000-1926

besiktningsman och tillsynsmyndigheten var närvarade vid samtliga besiktningar.

Miljökontoret gjorde en anmäld planerad kontroll i december av vår verksamhet vid vattenverk i Vrestorp och Hjortkvarn. Vid denna kontroll framkom att vi ska validera vår HACCP-plan (egenkontroll) som fastställdes i maj 2013 så att den stämmer med hur vi arbetar idag.

En förstudie har gjorts för att se om det är möjligt att Revaqcertifiera det avvattnade rötslammet. Detta för att möjliggöra spridning av slammet på jordbruksmark eller för att finna alternativ till deponering.

Kostnaden för behandling av trekammarbrunnslam har räknats fram av en extern konsult. Resultatet visar på en högre kostnad än vad som debiteras i dagsläget.

Under våren har provtagning ägt rum på strategiska platser i avloppsledningsnätet för att se om det finns kadmiumrester från konststål. Informationsbrev har även sänts ut till lokala konstnärer och skolor. Detta är ett försök i samarbete med Örebro kommun, Kumla kommun och med en extern konsult, Biototal.

Ett allvarligt tillbud har ägt rum vid Hallsbergs avloppsreningsverk då en medarbetare ramlade på grund av att golvet gav vika. Golvet på aktuell plats är av aluminiumplåt som ligger på järnbalkar över en vattenförande ränna. Balkarna som håller upp aluminiumplåten var sönderkorroderade. En extern smidesfirma tillkallades som åtgärdade problemet. Även andra liknande platser i anläggningen kontrollerades och åtgärdades. Rapportering till arbetsmiljöverket har skett.

Framtiden

Taxan 2017 har av KF § 134 2016 beslutats vara oförändrad jämfört med 2016.

Framtida utmaningar och förändringar kommer att ske inom VA-verksamheten enligt nedan.

-Från den 1 januari 2017 har en VA-samordnare anställts till VA-nät eftersom detta krävs för att kunna genomföra kommande arbete.

-I början på 2017 tillsvidareanställs en administratör till Tekniska avdelningen vars kostnader belastar VA-kollektivet med 50 %, idag har avdelningen ingen egen administratör.

-Under januari till september arbetar en extra VA-ingenjör 100 % för VA-kollektivet med granskning av VA-nätet för kartläggning av eventuella felkopplingar.

-Under januari till april arbetar en extra VA-resurs 100 % med fältarbete för lokalisering av felkopplingar på VA-nätet.

-Under första kvartalet 2017 kommer en slamsugningsentreprenör att spola rent och lokalisera eventuella felkopplingar på VA-nätet i orterna Hjortkvarn och Östansjö.

-VA-driftavdelningen har en långsiktig underhålls- och investeringsplan som följs där årligen ca 2,5 miljoner kr budgeteras till underhållsåtgärder.

-Ett omfattande arbete pågår med undersökning av möjligheten att ansluta flera fritidsområden runt Tisaren till kommunalt VA. Genomförs detta kommer VA-kollektivet få stora investeringar som genererar ökade drift- och kapitalkostnader.

Hallsbergs kommun
212000-1926

-Projektet runt Vättern pågår, en förstudie i länet kring en framtida vatten försörjning från Vättern, där kommunen deltar. Projektet kostar årligen pengar som belastar vår VA-drift. Genomförs Vätternvatten kommer mycket stora investeringar krävas som genererar ökade kapitalkostnader.

-VA-driftavdelningen har ca 40 anläggningar och många av dessa anläggningars byggnader kommer inom snar framtid behöva omfattande åtgärder som till exempel byte av elsystem och underhåll av klimatskal.

-Tekniska avdelningen undersöker just nu möjligheten att bygga en ny överföringsledning för dricksvatten mellan Hallsberg och Östansjö och eventuellt vidare till Vretstorp och om intresse finns ytterligare sträckning till grannkommun. Genomförs denna investering kommer kapitalkostnaderna öka på VA-kollektivet.

-Under 2016 har en förstudie gällande Revaq genomförts som visar att det rötslam som uppkommer i reningsprocessen är möjligt att återföra till kretsloppet via åkermark. Frågan har lyfts i politiska nämnden. Under 2017 kommer verksamhetsutövaren arbeta vidare med hur framtida avsättningar för rötslam ska hanteras. Oavsett vilket alternativ som väljs kommer kostnaderna öka för VA-kollektivet då dagens hantering är mycket billig men ej hållbar i ett längre perspektiv.

-Under de närmsta åren kommer en VA-plan att tas fram. Det är ett stort arbete och det kommer också påvisa hur VA-nät ska utvecklas inom kommunen.

-Under september 2015 översvämmades delar av Hallsbergs tätort samt mindre översvämningar på andra platser i och runt kommunen. Inom snar framtid kommer olika utredningar påvisa vilka åtgärder som är nödvändiga att genomföra både på kort- och lång sikt för att säkerställa framtida kraftiga regnoväder mm. Detta kommer innebära stora investeringar för VA-kollektivet och innebära högra kapitalkostnader.

Hallsbergs kommun
212000-1926

VA-verksamhet särredovisning 2016

Resultaträkning (tkr)		2015-01-01 2015-12-31	2016-01-01 2016-12-31
	Not		
Verksamhetens intäkter			
Externa intäkter	1	31 925	29 640
Resultatreglering (kortfristig skuld till abonnenter)		-3 514	-212
Interna intäkter (inom kommunen)	2	1 525	2 973
Summa verksamhetens intäkter		29 936	32 401
Verksamhetens kostnader			
Verksamhetens externa kostnader	3	-19 267	-3 089
Interna kostnader (inom kommunen)	4	-3 652	-22 052
Avskrivningar	5	-4 044	-4 197
Summa verksamhetens kostnader		-26 963	-29 338
Verksamheten nettokostnader		2 973	3 063
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader	6	-2 973	-3 063
Resultat före extraordinära poster		0	0
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader			
Periodens resultat		0	0

VA-verksamhet särredovisning 2016

Balansräkning (tkr)

Tillgångar		2015-12-31	2016-12-31
	Not		
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader, mark och anläggningar	7	99 248	106 958
Maskiner och inventarier	8	-100	138
Summa anläggningstillgångar		99 148	107 096
Omsättningstillgångar			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9		328
Kortfristiga fordringar	10	25 567	28 046
Summa omsättningstillgångar		25 567	28 374
Summa tillgångar		124 715	135 470
Skulder			
Långfristiga skulder			
Förinbetald intäkt, anslutningsavg.	11	99 148	107 096
	14	11 192	13 194
		110 340	120 290
Kortfristiga skulder			
Upplupna kostnader	12	194	938
Övriga kortfristiga skulder	13	14 181	14 242
Summa kortfristiga skulder		14 375	15 180
Summa skulder		124 715	135 470

Hallsbergs kommun
212000-1926

Noter (tkr)	2015-12-31	2016-12-31
1 Externa intäkter	31 925	29 640
-varav förbrukningsavgifter	30 721	28 576
-varav anslutningsavgifter	370	380
-varav övriga intäkter	834	684
2 Interna intäkter	1 525	2 973
-varav förbrukningsavgifter	823	2 362
-varav övriga intäkter	702	611
3 Externa kostnader	19 267	3 089
4 Interna kostnader	3 652	22 052
5 Årets avskrivningar	4 044	4 197
6 Finansiella kostnader	2 973	3 063
7 Byggnader, mark och anläggningar		
Ingående bokfört värde	99 008	99 248
Årets anskaffning	4 167	3 636
Årets avyttring	0	0
Årets avskrivningar	-3 927	4 074
Utgående bokfört värde	99 248	106 958

Hallsbergs kommun
212000-1926

8 Maskiner och inventarier		
Ingående bokfört värde	18	-100
Årets anskaffning	0	361
Årets avyttring	0	0
Årets avskrivningar	<u>-118</u>	<u>-123</u>
Utgående bokfört värde	-100	138
9 Upplupna intäkter	0	328
10 Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	717	319
Momsfordran (Ludvika)	361	88
Övrig fordran	-1 148	1 838
"Likvida medel"= Fordran på kommunen	<u>25 637</u>	<u>25 801</u>
	25 567	28 046
11 Långfristiga skulder		
Låneskuld till kommunen	99 148	107 096
12 Upplupna kostnader	194	938
13 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskuld	2 988	1 957
Semesterlöneskuld	285	194
Moms-skuld	361	395
Skuld till abonnenterna	10 547	10 759
Övriga skulder	<u>0</u>	<u>937</u>
	14 181	14 242
14 Skuld förinbetalda anslutningsavgifter	2383	12 452
Ack. Upplösning anlutningsavgifter	2384	<u>-1 260</u>
		13 194